

De Saambinder, jaarg. 92, nr. 34-40

1

CGK-rapport Homoseksualiteit

De Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken heeft in november 2013 uitvoerig stilgestaan bij de problematiek van homoseksualiteit en homoseksuele relaties in de christelijke gemeente.

Het resultaat van uitvoerige studie is neergelegd in een uitgebreid visie-

document, inclusief een pastorale handreiking ten dienste van de plaatselijke gemeenten. We zullen dit gedegen rapport in een paar artikelen doornemen en samenvatten, zodat wij er onze winst mee kunnen doen.

Ontwikkelingen

De opvattingen over homoseksua-

liteit zijn in beweging. Niet alleen in de samenleving, maar ook in de kerk, ook in onze gemeenten. Dat heeft alles te maken met culturele en maatschappelijke ontwikkelingen. Ik noem er een paar. Mensen willen meer dan ooit zelf invulling geven aan hun leven en hun relaties. De duurzaamheid van die relaties staat onder druk. In (intieme) relaties staan geluk en genot hoog aangeschreven, maar vaak los van het huwelijk als officiële band tussen een man en een vrouw. Ook is het staan van de mens voor en tegenover God steeds meer uit beeld geraakt. Zelfbeschikking is het uitgangspunt geworden. Daarbij en daardoor is seksualiteit meer een soort neutrale zone geworden, waarvan geen goed of kwaad gesproken mag worden. Mede door deze ontwikkelingen zijn de (persoonlijke) opvattingen, ook van leden van onze gemeenten, gaan schuiven.

Tegelijkertijd wijst het rapport gelukkig van meet af aan op de moeilijke en kwetsbare positie van homoseksuele gemeenteleden. Zij verkeren vaak in een groot isolement. Ze kunnen zich ingesloten voelen tussen hun diepste gevoelens enerzijds en hun hartelijke verbondenheid met de gemeente anderzijds. Algemeen wordt aangenomen dat 3% van de mannen en 1% van de vrouwen homoseksueel is. Dat betekent dat er in onze gemeenten enkele duizenden zullen zijn.

Over de herkomst van homoseksualiteit kan lang gepraat worden. Er is ook veel over geschreven. Dat voegt in dit verband weinig toe. Nuttig is het onderscheid dat het rapport maakt tussen homoseksuele *gevoelens*, *gerichtheid* en *identiteit*. In de volgorde waarin deze drie termen staan, neemt de verworteling stapsgewijs toe. De identiteit is meest bepalend voor iemands mens-zijn.

Schriftgezag

Wie een synodaal rapport schrijft over homoseksualiteit moet vooral verantwoording afleggen van de manier waarop de Schrift wordt gebruikt. Daarin zijn onze christelijke gereformeerde broeders helder. Hun uitgangspunt is dat zij zonder meer uitgaan van de Goddelijke autoriteit van de Schrift. Van heel de Schrift Die door God is ingegeven. Daarbij wil men wel oog hebben voor de context en de tijd waarin de Schrift is ontstaan, maar zonder dat die context het Woord monddood maakt en uitshakelt.

Huwelijk

Het visiedocument geeft als eerste een prachtige beschrijving van huwelijk en seksualiteit, zoals het door God bedoeld is. De Heere heeft daarin veel goeds aan de mens gelaten. Man en vrouw, geschapen, zijn door Hem bij elkaar gebracht. Beiden zijn geschapen naar Zijn beeld, beiden zijn gevallen, beiden hebben verzoening nodig. Daarin zijn zij gelijk.

Man en vrouw verschillen ook fundamenteel van elkaar. Zo wilde God dat. Ze zijn beiden apart geschapen. Vanaf hun eerste levensbegin ontwikkelen beiden hun eigenheid in alle aspecten van het leven.

Tegelijkertijd schiep God man en vrouw 'in gerichtheid op elkaar'. Binnen die wederzijdse gerichtheid op elkaar gaf God seksualiteit als een goede gave. Zijn belofte van vruchtbaarheid en Zijn opdracht om de aarde te vervullen zijn direct verbonden met en gaan uit van die intieme omgang tussen man en vrouw. Het is een bijzondere gave en zegen, die man en vrouw niet in eigen beheer hebben. Zij mogen ontvangen en dienen te be-

waren. Ondertussen zijn zij daarover blijvend verantwoording verschuldigd aan God.

In alle dingen vullen man en vrouw elkaar aan. Het zijn niet zomaar twee mensen, twee kopieën, die op elkaar gericht zijn. Het zijn twee mensen die fundamenteel verschillend zijn. De een mannelijk, de ander vrouwelijk. Ze vullen elkaar aan, ze zijn complementair. Juist omdat de man zijn vrouw nodig heeft, verlaat hij zijn ouders en hecht hij zich aan zijn vrouw, en andersom. Om samen elkaar tot steun te zijn, elkaar te bemoedigen, te troosten en bij te staan in alle dingen. Die band wordt gesloten voor Gods aangezicht. Binnen die huwelijksband tussen een man en een vrouw heeft God seksualiteit een beschermde plaats gegeven. Zo was het allemaal door God bedoeld.

Volgende keer meer over enkele specifieke Bijbelgedeelten die iets zeggen over homoseksualiteit.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

CGK-rapport Homoseksualiteit

Dit artikel is een tweede bijdrage in een serie naar aanleiding van een rapport van de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken over homoseksualiteit. Deze synode heeft in november 2013 uitvoerig stilgestaan bij het onderwerp homoseksualiteit en homoseksuele relaties in de christelijke gemeente.

Moedig

Het is moedig om als synode een rap-

port te laten uitkomen over de visie van de kerk op homoseksualiteit gebaseerd op de Schrift. Goed voorbeeld doet goed volgen. We moeten als kerken en individuele christenen altijd bereid zijn om verantwoording af te leggen. Ook van de positie die wij op dit terrein betrekken. Laten we daarbij niet bang zijn voor afwijzing door de buitenwereld.

Studerende jongeren zijn eveneens gebaat met een document waarin

helder wordt beschreven wat de Bijbel - en in dat spoor de kerk - zegt over homoseksualiteit en over het hoe en wat in de omgang met gemeenteleden die deze gerichtheid hebben. Het is goed en verhelderend dat we ons hierop bezinnen.

Moedig dus. Het rapport is bovendien eerlijk en pastoraal bewogen. Dat laatste is niet onbelangrijk. Medegemeenteleden die een homoseksuele gerichtheid of identiteit hebben zijn gebaat bij openhartige helderheid, ingegeven vanuit een pastoraal bewogen hart. Zodat hun strijd geen eenzame en geïsoleerde strijd blijft, die zelfs in wanhoop eindigen kan.

Schriftgegevens

Het rapport zegt behartigenswaardige dingen over Schriftgezag en mooie dingen over de waarde van huwelijk en seksualiteit als gaven van God. Maar het merkt terecht op dat veel hedendaagse mensen die standpunten niet zullen overnemen. We staan in een weerbarstige werkelijkheid, waarin de zonde veel van Gods goede gaven heeft verwoest, verdraaid, verward en gebroken.

Wie in de Bijbel zoekt naar het woord homoseksualiteit, zal het woord zelf niet vinden. Maar de Bijbel zegt er wel het nodige over. Uit Schriftgegevens wordt duidelijk dat het goede van Gods schepping door ons gebroken is. Een aspect van gebrokenheid en verwording is het feit dat sommige mensen zich niet aangetrokken voelen tot de andere sekse, maar juist tot het eigen geslacht. Daarin kun je, zoals het rapport terecht doet, onderscheid maken tussen *gevoelens*, maar het kan zich ook verdichten tot een homoseksuele *gerichtheid*. Dat wil overigens nog niet zeggen dat daarmee ook de keus is gemaakt voor homoseksuele omgang met iemand, dat is uiteraard verschillend.

Romeinen 1

Een van de meest bekende Schriftgedeelten is in dit verband Romeinen 1. Daar beschrijft Paulus hoe het afwijken, het wegduwen van de waarheid, uiteindelijk leidt tot afgodendienst en heel veel andere zonden. De omgang tussen mensen van gelijk geslacht is er een van. Er worden woorden gebruikt als 'onreinigheid' en 'onteren' (24), 'schandelijkerheid' (27), 'dingen die niet betamen' (28) en die ingaan tegen de door God ingestelde orde die Hij in Zijn schepping heeft gelegd (26-27).

In al die dingen kan de mens zich niet

verschuilen achter onwetendheid. Want de mens die God kende (21) heeft zich bewust van de waarheid en van Gods orde afgewend. Daarvoor is hij zelf verantwoordelijk. Dat weet de mens, maar toch gaat hij door. En hij heeft er zelfs plezier in als ook anderen in die zonden leven (32). Daarom heeft, zegt Paulus, God hem overgegeven in afgoderij, onreinheid, verkeerd verlangen en verwerpelijke denken: Ga dan maar door op je zelfgekozen weg! Wie zo de Schepper veracht, wie zo de orde van God minacht, komt te leven onder Gods toorn. Het leidt tot verwording van de samenleving. Op het persoonlijke vlak wordt de mens zonder God, die zich opzettelijk stelt tegen Gods orde, overgegeven aan 'oneerlijke bewegingen' (verkeerde verlangens). En dat blijft niet zonder gevolgen (27).

Het gaat in Romeinen 1 niet alleen over heidenen en heidense tempelprostitutie. De kern van Romeinen 1 is dat degene die van God en Zijn

waarheid afgaat, wie hij ook is, steeds verder van God verwijderd raakt. En uiteindelijk steeds meer verstrikt raakt in zijn eigen (!) dwaze begeerten. Zowel bij afgoderij als bij een homoseksuele leefstijl worden Gods waarheid en scheppingsontwerp opzettelijk onderdrukt. Het is 'tegen de natuur', in die zin dat het ingaat tegen de bedoeling van de Schepper.

Verder vermaant Paulus in 1 Korinthe 6:10 en 1 Timotheus 1:10 'mannen die bij mannen liggen', een uitdrukking die heel nadrukkelijk duidt op homoseksuele omgang tussen twee mannen. Dat is onverenigbaar met het beerven van het Koninkrijk. Bovendien is het 'tegen de gezonde leer'. Naast deze nieuwtestamentische citaten worden er in het rapport ook meerdere teksten uit het Oude Testament uitvoerig behandeld.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

CGK-rapport Homoseksualiteit

We zijn in ons tweede artikel niet gedetailleerd ingegaan op alle Bijbelgedeelten die in het rapport van de Christelijke Gereformeerde Kerken over homoseksualiteit aan de orde komen. Hoewel boeiend om te lezen, voert het te ver om alles uitvoerig weer te geven. Op de website cgk.nl kunt u het hele rapport lezen. Deze artikelreeks is niet bedoeld om in te gaan op de details van tekstuitleg, daarin gemaakte keuzes en daarbij gebruikte verwoordingen.

We zoeken opbouwend naar de grote lijn, die van nut is voor de kerk van vandaag, maar vooral ook zinvol is voor ons medegemeentelid dat een weg zoekt met zijn of haar homoseksuele gerichtheid. Laten onze gedachten en gesprekken over dit thema pastoraal en Bijbels genormeerd zijn. Zo alleen kunnen we elkaar werkelijk tot steun en zegen zijn.

Na bespreking van afzonderlijke Bijbelteksten gaat het rapport terecht uitgebreid in op het Schriftgezag. Dat is immers wat in discussies over het al dan niet verantwoord zijn van homoseksuele relaties steeds aan de orde is. Daar liggen moeilijke vragen, die eerlijk aan de orde komen.

Het citeren van een Bijbeltekst, 'geplukt' uit zijn verband, zonder oog te hebben voor de context, doet geen recht aan de Schrift. Een sterk punt van het rapport is dat het de Bijbel leest in zijn eigen context. Dat is: Schrift met Schrift vergelijken. Daarbij heeft men oog voor het feit dat de Bijbel in bepaalde omstandigheden geschreven is. Dat maakt het niet altijd mogelijk om direct, één-op-één een toepassing te maken naar het leven in de 21e eeuw.

Schrift met Schrift vergelijken

Als homoseksualiteit gezien wordt in het geheel van de Schrift, dan wordt helder dat God seksualiteit zo niet bedoeld heeft. Homoseksualiteit is een van de vormen van gebrokenheid van de schepping, veroorzaakt door de zonde van ons allemaal. Dat betekent ook, dat iemand die homoseksuele gevoelens heeft, niet meer of anders

schuldig is dan een ander. Wij allen (!) hebben immers gezondigd.

Maar, ...*'wij weten ondertussen meer dan Paulus'*. Wist Paulus van zoiets als homoseksuele gerichtheid? Of van homoseksuele relaties 'in liefde en trouw', zoals dat nu heet? Met verschillende citaten van klassieke schrijvers laten de opstellers van het rapport zien, dat het aannemelijk is dat Paulus daarvan weet had. Desondanks was dat voor hem niet doorslaggevend. Uit zijn brieven blijkt dat hij, ondanks de kennis die hij ongetwijfeld had, homoseksuele relaties toch schaaft onder het totaal van het oude, zondige leven, wat men (bijvoorbeeld) in Korinthe heeft afgelegd (1 Korinthe 6:10-11).

Maar, ...*'is de liefde dan niet meer waard dan het gebod?'* Nee, want liefde is wel vervulling, maar geen vervanging van de wet. Het is ook niet hetzelfde als tolerantie. Liefde tot de naaste kan niet worden losgemaakt van liefde tot God. De ware liefde leidt volgens de Bijbel niet tot een leven los van, maar juist tot een leven naar of volgens al Gods geboden.

Oude Testament

Je komt in discussies vaak tegen dat er wordt geknaagd aan de betekenis van het Oude Testament. Heeft het Oude Testament ons nog wel iets te vertellen? Alles is toch nieuw geworden?

Maar was het niet de Heere Jezus Zelf die zei: De Schrift kan niet gebroken worden (Johannes 10:35)? Juist Hij heeft de wet tot volheid gebracht en gewezen op de werkelijke betekenis van de wet. Soms zelfs dieper en scherper dan men dacht in de tijd van de oude bedeling. De brieven van Paulus maken duidelijk hoeveel waarde ook hij in zijn tijd hechtte aan de wetten uit het Oude Testament.

De burgerlijke wetten van het Oude Testament, bijvoorbeeld in Leviticus, hebben belangrijke morele en ethische aspecten. Die zijn van blijvende aard. Ze hebben namelijk alles te maken met 'hoe God, de Schepper, de mens in Zijn schepping bedoeld had'. Zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament wijzen de relevante teksten juist daarnaar: Wat heeft God in de schepping van de mens bedoeld?

Het rapport argumenteert op sommige momenten sterk vanuit het herstel van de individuele gelovige, vanuit de geloofsverbondenheid aan Christus, waarin de geschapen mens uiteindelijk pas echt (weer) tot zijn of haar recht komt. Wat meer nuancering en onderscheiding was daar -wat mij betreft- wel gepast geweest. Niet iedereen kan immers zeggen 'van Christus te zijn'.

Juist de verankering van de afwijzing van homoseksuele relaties in de schepping en Gods bedoeling daarin, maakt dat niemand zich kan verontschuldigen. Ook niet degene die die vernieuwende genade nog niet kent.

Volgende keer vervolgen we met wat dit alles betekent voor de homoseksuele medemens in de gemeente.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

CGK-rapport Homoseksualiteit

De conclusie van de breedvoerige studie in opdracht van de Christelijke Gereformeerde synode is glashelder: De Bijbel biedt geen enkele ruimte voor het aanvaarden van homoseksuele relaties. Maar dan? Hoe verder, vooral met medegemeenteleden die homoseksueel gericht zijn?

Het rapport benadrukt in de eerste plaats dat de kerk hen in liefde aanvaardt en steunt, als mens, als medegemeentelid. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat deze broeders en zusters gebonden zijn, net als iedereen, aan het spreken van de Schrift. Dat betekent dat men zich - zoals wij allemaal -

onderwerpt aan het gezag van het Woord.

Pastoraat

Het rapport zegt dat gemeenteleden met een homoseksuele gerichtheid volwaardig en gelijkwaardig lid zijn van de gemeente. Net zo vatbaar voor de zonde als iedereen en even afhankelijk van Gods genade om staande te blijven in de worsteling tegen welke zonde dan ook.

Tegelijkertijd zijn zij ook kwetsbaar. Juist in de gemeente. Kwetsbaar voor onbegrip, harde veroordeling en besmuikte afwijzing. Dat kan leiden - en leidt helaas meer dan eens - tot psychische problemen, depressie, angst, grote innerlijke onzekerheid en verwarring, hopeloosheid, tot aan wanhoop en zelfdoding toe. Dat moet ons ter harte gaan! Het gaat om medegemeenteleden die werkelijk lijden.

Het rapport wijst op de opdracht om deze medemens in nood te wijzen op Gods genade en om dat te doen vanuit het beginsel van oprechte naastenliefde. Tegelijkertijd mag die genade, ook in het pastorale contact, niet losgemaakt worden van de heiligheid van God. Onze Schepper wil dat wij mensen ons voegen in het spoor van Zijn geboden.

Houding

Aanvaarden als medemens, zorgzaam, hartelijk, en tegelijk nadrukkelijk gebonden aan de Schrift. Dat zou de basishouding genoemd kunnen noemen in de ontmoeting met de ander. Verder past ons vooral ootmoed. Te veel en te vaak hebben wij onze medemens met deze gerichtheid veracht of hard veroordeeld. En ondertussen oordelen we mild over onze eigen (heteroseksuele) zonden...

Dat wil overigens niet zeggen dat liefde en oordeel altijd tegenstellingen zijn. Maar wie Bijbels oordeelt, in liefde, ziet in ieder geval eerst de balk in zijn eigen oog. Die kijkt niet door het raam van de wet naar een ander, maar door de spiegel van de wet eerst naar zichzelf. En vanuit die verootmoedigde houding naar een ander.

Doel

In gesprek gaan is niet altijd eenvoudig, maar het is wel een plicht. Ambtsdragers behoren herders te zijn. Zij staan open voor wat de schapen op hun hart hebben. Dat is overigens niet alleen voorbehouden aan ambtsdragers. Er is ook het ambt van alle gelovigen, ook gemeenteleden horen elkaars lasten te dragen.

Als dat gesprek eenmaal is aangegaan, waarop moet dat gesprek dan gericht zijn? Die vraag wordt in het rapport vooral belicht vanuit het tot Christus gebracht worden en het in Christus zijn van de gelovige. Daarover worden mooie dingen gezegd. De vraag is echter of dat ons medegemeentelid verder helpt. Met een verwijzing naar Galaten 3 wordt geschreven over de genade van het ingelijfd zijn in Christus. De eigenheid van Jood of Griek zijn, van man of vrouw zijn, hoort daar helemaal bij. Zoals de 'eigenheid van' homoseksueel of heteroseksueel zijn daar -zo schrijft het rapport- ook helemaal bij hoort.

Daar wringt iets, lijkt me. Wie de homoseksuele gerichtheid of identiteit het gevolg noemt van de zondige gebrokenheid van de schepping, kan toch niet tegelijkertijd die gebrokenheid aanvaarden en als een blijvend onderdeel van herstel beschouwen? Het gaat bij dat herstel toch niet alleen om volkomen harmonie met ons eigen zelf alleen, maar ook om overeenstemming met Gods geboden?

Dat neemt niet weg dat in dit verband nuttige dingen gezegd worden. Zoals het onderscheid dat gemaakt wordt tussen zien, voelen, begeren

en handelen. Het begint 'niet in de slaapkamer maar in de bovenkamer'. Juist daar, in zien, voelen en begeren, roept God ons op tot strijd. Niet in eigen kracht, maar in biddende afhankelijkheid.

Die strijd is trouwens ook nodig tegen heteroseksuele zonden, zoals: het als man begerig kijken naar en fantasieren over andere vrouwen, of jezelf vanwege je eigen hart laten verleiden tot digitale prostitutie. Dat is net zo goed overschrijding van Gods gebod en bedoeling. Laten we niet selectief zijn in ons oordeel en in onze afwijzing van zonden. Het gevaar bestaat dat in de gemeente allerlei heteroseksuele zonden onbesproken blijven. Zoals seksuele contacten voor of buiten het huwelijk. Het lijkt erop dat we daar minder van schrikken dan van de mededeling van iemand die meldt te moeten strijden tegen zijn of haar gerichtheid, zonder dat er ooit sprake is geweest van seksueel contact. Meten we dan niet met de persoonlijke maat in plaats van met de Bijbelse maat? Kritische zelfreflectie is dringend nodig.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. Joh. IJsselstein

oordeel van God over alle goddeloosheid. Daar kan ook de daad ten opzichte van onze naaste een belangrijke rol in vervullen. Ook de naaste dichtbij. Onze naaste dichtbij is ook een mens met een eeuwigheidsbestemming. We zullen eens met hem voor de Rechter van hemel en aarde staan. Zal hij ons dan moeten aanklagen dat we hem niet hebben gewaar- schuwd om de toekomstige toorn

te ontvlieden? Zal hij dan misschien moeten zeggen: Ik heb tijdens mijn leven niet gemerkt dat u een christen was. U heeft zich in het uiterlijke wel gedragen als de wereld, maar ik heb nooit gemerkt dat de liefde van Christus u drong om ook anderen op te roepen de Heere te zoeken.

(slot)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

5

CGK-rapport Homoseksualiteit

Het in gesprek gaan met gemeentelieden met een homoseksuele gerichtheid is een Bijbelse plicht. Onze toon moet een toon zijn van ootmoed en liefde, de inhoud van ons spreken duidelijk Bijbels genormeerd. Maar, mag je in die gesprekken, op basis van vertrouwelijkheid, een jongere begeleiden bij of sturen in de vorming van zijn of haar seksuele gerichtheid? Mag je, als het allemaal helderder ligt, aansturen op het zoeken naar een weg tot verandering?

Jazeker. Is God ook hierin geen God van wonderen? Een God die begeleiding of hulp bij het verwerken van onderliggende oorzaken wil zegenen? Het per definitie uitsluiten van mogelijkheden tot verandering zou getuigen van on-Bijbels en cynisch pessimisme. Aan de andere kant: Zondermeer daarvan uitgaan, getuigt tegelijkertijd van on-Bijbels en irreëel optimisme.

Vaak moet na veel inspanning, moeite en zorg geconcludeerd worden dat de gebrokenheid door ons mensen niet 'gezezen' kan worden. Een hard oordeel, zoals dat er bij de homoseksuele medemens alleen maar sprake zou zijn van onwil, gebrek aan inzet of onvoldoende gebed, zal in de meeste gevallen niet terecht zijn. Laten we niet vergeten hoe de seksuele gerichtheid verweven is met de persoonlijke identiteit. Er is geen enkele reden om hier gemakkelijk over te doen. Veel steun en gebed zijn nodig. De gebrokenheid van de schepping, de creatuurlijke ontaarding (Douma) is

een zaak die vaak te diep geworteld is, die blijft bestaan, met alle pijn, verwarring en verdriet die daarbij hoort. Zowel van de persoon, alsook van de mogelijke echtgenoot of echtgenote. Laten we ook die vooral niet vergeten.

Onthouding

Als verandering van gerichtheid niet mogelijk is of uitblijft, zal degene die een homoseksuele gerichtheid heeft zich - naar Bijbelse norm - moeten onthouden van seksuele omgang. Dat zal meestal een zwaar kruis zijn. Soms geeft God hierin echter gaven, bijvoorbeeld de gave van de onthouding (1 Korinthe 7:7). Zelfs ten dienste van Zijn Koninkrijk, om zich daaraan te wijden. Dat zal de pijn en het gemis niet wegnemen. Het geeft ons zeker niet de vrijheid om gemakkelijk te oordelen of om een worsteling daarmee snel van tafel te vegen.

Onthouding vraagt zelfbeheersing (Galaten 5:22), een gave die ons niet eigen is, maar waar - ook samen met anderen - om gebeden mag worden. Nooit mogen degenen die deze gerichtheid niet kennen gemakkelijk oordelen en simpel wijzen naar de mogelijkheid van een leven in onthouding. Dat is een zware, vaak loodzware weg.

Ondanks al de moeite die ons medegemeentelid moet dragen, is tegelijkertijd nergens in de Bijbels iets op te merken van toegeeflijkheid om deze moeite op een andere wijze op te lossen. Dat betekent dat een relatie 'in liefde en trouw' geen begaanbare weg

is, zo betoogt het CGK-rapport geheel terecht.

Erkennen en aanvaarden

Maar hoever strekt dit alles? Wat mag wel, wat mag niet? Het rapport dat we bespreken geeft aan, dat er wel ruimte moet zijn voor het 'erkennen' en 'aanvaarden' van homoseksuele gevoelens en van een dergelijke gerichtheid. De opstellers pleiten voor innerlijke ruimte, vooral in het leven van een kind van God, voor deze gebrokenheid. Zoals we ook andere vormen van gebrokenheid ruimte geven: Je mag geboeid zijn door de schoonheid van iemand van het gelijke geslacht, je mag erkennen dat dat zo is, maar je mag het niet *idealiseren*. Erkennen en aanvaarden, maar je niet mee laten nemen in verlangen. Tegelijkertijd dus strijden tegen de bekoring van het homoseksuele verkeer.

Het rapport formuleert zorgvuldig en ook pastoraal. Maar het 'erkennen' en 'aanvaarden' kan ik niet meemaken. Erkennen dat het zo is bij je van binnen, dat lijkt me helder. Beter dan ontkennen. Maar 'aanvaarden'? Kan het positieve label van 'aanvaarding' gehecht worden aan iets wat eerder bestempeld is als 'gebrokenheid vanwege de zonde'? Vraagt de Schrift hierin geen 'zelf-verloochening'? En dat is: nee-zeggen tegen je-zelf, tegen wie je bent. Wel erkennen wie en wat je bent. Het is geen verdringing. Maar zelf-verloochening. Dat betekent dat je nee zegt tegen je-zelf (Prosman).

Daarom heet het 'kruis-dragen'. Het dragen van het kruis dat mijn diepste verlangen, wat er wel is, er niet behoort te zijn en ook geen vervulling vinden zal, omdat mijn diepste gerichtheid tekenen draagt van gebrokenheid vanwege de zonde. Daardoor zal aanvaarding op dit punt ook een pijnlijk gemis moeten blijven. Een gemis dat dieper gaat dan heel veel andere vormen van gemis. Dit gemis is totaal verweven met wie je bent, met je diepste zijn, met diep verlangen naar liefde van een medemens.

Kruis-dragen in een leven van afhankelijkheid van de Heere en Zijn hulp. Kruis-dragen, samen met anderen, ambtsdragers en medegemeentelieden, die elk ook hun eigen kruisen hebben. Die ook struikelen. Die allemaal daarin schuld moeten belijden. De eenheid daarin met elkaar kan iets van het kruis, welk kruis dan ook, verlichten.

(wordt vervolgd)

Kampen

ds. J. IJsselstein

CGK-rapport Homoseksualiteit

De generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken publiceerde een openhartig rapport over homoseksualiteit. Openhartig, want een Schriftuurlijke visie hoeft je niet onder stoelen of banken te steken. Een Bijbelse visie verwoorden, plus de vertaalslag maken naar de praktijk van pastoraat in de gemeente, daar hoeft je niet bang voor te zijn. Dat brengt mensen ook niet op verkeerde ideeën. Daar is de wereld wel vol van, maar de Bijbel niet. Goed dus om openhartig hierover te schrijven en te spreken.

Openheid

Wat laatste noties uit het rapport. Wat nodig is, is pastoraat in bewogenheid. Dat is een vorm van pastoraat waarin gebogen wordt voor het gezag van de Schrift. Pastorale zorg waarin ambtsdragers geduldig zijn, luisteren, echt: luisteren. Een gesprek blokkeert als de ander in de rede wordt gevallen. In één gesprek hoeft en kan ook niet alles gezegd worden. Het is niet verstandig om daarnaar te streven. Het is beter om geduldig te luisteren en op juiste momenten voorzichtig te spreken. Zulke woorden - misschien zijn het er maar weinig - zijn als gouden appels in zilveren schalen (Spreuken 25:11).

Het rapport geeft aan dat de Bijbel soms misschien wat later open moet gaan. Het motief is goed bedoeld, maar: eerder kan wat mij betreft beslist geen kwaad. Want het *Woord* is uiteindelijk liefdevoller en evenwichtiger dan alles wat *wij* zeggen. Als we het Woord maar op de goede manier aan het woord laten. Voorzichtig dus, spreken met het Woord. Geen misbruik maken van losse teksten in het ambtelijke gesprek.

En verder: open en toegankelijk zijn. Mag ik eens met u praten over iets heel moeilijks? Ja! Zeker! Altijd! En laten wij ambtsdragers in stilte bidden of dat innerlijk van de ander, vol van spanning en onzekerheid, zeker in een pastoraal gesprek, wat mag ontspannen en opengaan. Dat hangt

voor een groot deel van ons, ambtsdragers, af.

Prediking

Het rapport voert een pleidooi voor een radicale prediking van zonde: we zijn - en blijven - zondaren. We *doen* niet alleen zonde, maar we *zijn* zonde. Het beste wat we denken te doen, is bevlekt met zonde. Dat is misschien nog wel het allerbelangrijkste wat helpen kan om een toontje lager te zingen. Om niet te wijzen naar mensen die qua aard, oriëntatie of beleving anders gericht zijn. Niemand kan met zijn eigen 'zelf' voor God bestaan.

Wij allemaal hebben de werking van de Heilige Geest nodig, wedergeboorte en vernieuwing.

Opmerkelijk dat, terwijl wij kritische opmerkingen maken over het verschuiven van opvattingen over homoseksualiteit in de samenleving, we opvallend weinig of helemaal niet praten over de gebroken grenzen van het huwelijk binnen de kerk (!)

Het rapport pleit daarnaast voor positieve aandacht in de prediking voor seksualiteit als geschenk van God. Positief, als gave. Maar ook ootmoedig, vanwege onze zonden juist hierin. Met tegelijkertijd de duidelijkheid over Gods plan en Zijn bedoeling: seksualiteit hoort een plaats te hebben binnen de band van het publiek gesloten huwelijksverbond tussen een man en een vrouw. Alle seksuele handelingen buiten die band worden in de Bijbel als zonde aangemerkt. Dat geeft te denken. Dan gaat het ineens niet meer alleen over homoseksualiteit, maar dan gaat het ook over heteroseksuele contacten voor of buiten het huwelijk.

Opmerkelijk dat, terwijl wij kritische opmerkingen maken over het verschuiven van opvattingen over homoseksualiteit in de samenleving, we opvallend weinig of helemaal niet praten over de gebroken grenzen van het huwelijk binnen de kerk (!), onder heteroseksuelen. Seksueel contact voor het huwelijk? Digitale, virtuele prostitutie? Daar valt bij velen een veelzeggende stilte. Daar moeten we daarom meer aandacht aan geven. Ik ook. Dat is ook geen gemakkelijk onderwerp. Maar het huwelijk raakt in onze gemeenten niet slechts in verval door gemorrel aan de grenzen op het terrein van homoseksualiteit. Het raakt snel, heel snel in verval door het breed uit het oog verliezen van Gods bedoeling, van de grenzen die Hij ons op heel het terrein van seksualiteit heeft gesteld.

Vriendschap

Mag er ruimte zijn voor vriendschap met een gezamenlijke afspraak van seksuele onthouding? Het rapport wijst die optie van de hand. Er is geen enkele reden voor onderschatting van de verleiding tot zonde en voor overschatting van het menselijke vermogen om de verleiding te weerstaan. 'Leid ons niet in verzoeking...'. Dat wil niet zeggen dat er binnen de gemeente geen vriendschap geboden moet worden aan hen die daar als medemens evenveel behoefte aan hebben als alle anderen. Het zal een zoektocht zijn waarbij we geen voet geven aan de duivel (Efeze 4:27) en ook de schijn van het kwaad vermijden (Judas:23).

Verseksualiseerd

Al lezend kwam ik nog een boeiende opmerking tegen: 'heeft de wereld het geluk verseksualiseerd, daarvoor heeft de kerk de zonde verseksualiseerd'. Een zin om over na te denken. Een opmerking die het rapport maakt in het kader van de kerkelijke tucht. We hebben vooral oog voor seksuele zonden. Maar er zijn meer geboden dan het zevende alleen. Waarom hebben we veel minder oog voor: fraude, overmatig drinken, bedrog, haat, roddel, vloeken, laster... Noemt Paulus al die zonden niet in één adem als hij ons een opsomming geeft van zonden tegen God (Galaten 5:19-21)?

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

CGK-rapport Homoseksualiteit

Het laatste, pastorale deel van het rapport van de Christelijke Gereformeerde Kerken over homoseksualiteit is - begrijpelijk - het meest praktisch, gericht op het gemeenteleven. Wat laatste opmerkingen vanuit dit Bijbels gefundeerde rapport.

Behouden

In zonde vallen, schuld belijden en samen bidden om kracht in de strijd tegen de zonde. Dat komt vóór kerkelijke of ambtelijke vermaning. Bij die vermaning gaat het overigens niet over iemands seksuele gerichtheid, maar over het doelbewust kiezen voor het uitleven van seksuele verlangens op een manier die niet te verenigen is met Gods heilzame geboden.

Hoe moet dat vermaan dan plaats hebben? Bij een opengeslagen Bijbel, in alle rust, zonder haast, weloverwogen, liefdevol, eerlijk, zachtmoedig en gericht op behoud. Vermanen is een zaak van liefde, wijsheid en geduld. Dit sluit duidelijkheid niet uit. Het heeft één doel: de zondaar behouden. Als mensen in reactie op pastoraal en kerkelijk vermaan vertrekken, is dat niet alleen voor de kerk een groot verlies.

In je gezin

Het is je zoon of dochter. Dan is het ineens heel anders. Teleurstelling, verdriet, schaamte en boosheid kunnen er zijn. Maar er kan ook een neiging opkomen om te twijfelen aan wat de Bijbel erover zegt, en om schijnbaar grootmoedig te accepteren wat ons kind ons aandraagt. Eén ding staat vast: ouders en andere gezinsleden van mensen met homoseksuele gevoelens hebben een luisterend oor en pastorale zorg nodig. Een ambtsdrager doet er goed aan, om aan te geven dat hij bereid is om mee te denken over moeilijke vragen. Ouders staan voor moeilijke keuzes. Maar je kind blijft je kind. Het ouderschap is een kostbaar geschenk en een door God gegeven opdracht. Dus: blijf je kind zien als je eigen kind.

Laat de deur daarom openstaan. Ouders maken eigen afwegingen, soms terwille van andere kinderen. Iedereen probeert dat biddend, in wijsheid en met voorzichtigheid te doen. Het is ook goed dat ouders hierbij steun krijgen van andere ouders die vergelijkbare omstandigheden uit ervaring kennen.

Na verloop van tijd zijn - als het al niet zo was - posities en standpunten van ouders en kind helder verwoord. Hopelijk op een dusdanige manier dat de wederzijdse liefdeband tussen ouders en kind intact is gebleven c.q. kan blijven. In liefde en duidelijkheid blijven werken aan de band, tijd en wijze wetend, om te voorkomen dat het hameren wordt op hetzelfde aambeeld. Dat kan namelijk leiden tot weerstand, tot afstand nemen of tot het verbreken van contact. Dat moet worden voorkomen. Je kind is je kind: het hart en de deur moeten open blijven. Het zijn onze (!) kinderen, hun gebrokenheid komt voort uit onze (!) gebrokenheid.

Het rapport geeft begrijpelijkerwijs geen detailadvies betreffende gezinssituaties. Daarvoor is de problematiek ook te ingewikkeld. Ouders zullen hierin biddend en zoekend in het Woord hun eigen weg gaan. Maar pastoraal advies kan hen daarbij zeker ook tot grote steun zijn.

In je huwelijk

Huwelijk en gezin komen onder grote druk komen te staan als één van de echtgenoten, soms na een jarenlang goed huwelijk, naar buiten komt met de mededeling homoseksueel of lesbisch te zijn. De ander voelt zich verdrietig, vervreemd en beschaamd. Kinderen voelen zich onzeker over wat komen gaat. Wat is het een zegen als man en vrouw in deze moeilijke omstandigheden toch samen in zelfverloochening een manier vinden om met elkaar verder te gaan. Beiden worden vanwege hun huwelijksbelofte geroepen om biddend hun kruis samen te dragen. Want erkenning en openheid hoeft toch niet tot

een breuk te leiden? In de gemeente en in het pastorale contact is het opdracht om te proberen beiden vast te houden. Samen kruis-dragen is beter dan dat alleen te moeten doen.

Conclusie

Wie een studie leest, goed leest, herleest, denkt op bepaalde punten weleens: dat zou ik zelf anders geschreven hebben. Dat geeft niet. Je mag elkaar aanspreken, bevragen en doorvragen. Dat is nuttig, zeker in een discussie over een thema als homoseksualiteit. Maar de momenten dat ik mijn voorhoofd fronste bij het bestuderen van dit rapport, waren uitzonderingen. En misschien heb ik zelfs op die momenten de bedoeling van de schrijvers niet helemaal begrepen. Eigenlijk zou je over zo'n rapport moeten praten in de kerk. Wat dat betreft geven onze christelijke gereformeerde broeders ons een goed voorbeeld.

Ouders staan voor moeilijke keuzes. Maar je kind blijft je kind. Het ouderschap is een kostbaar geschenk en een door God gegeven opdracht. Dus: blijf je kind zien als je eigen kind. Laat de deur daarom openstaan.

Onze broeder Terlouw schreef in een recensie van een boek over homoseksualiteit in het Reformatorisch Dagblad: *'Erover zwijgen mag niet langer'*. Hij heeft gelijk. Zwijgen is on-Bijbels. De Bijbel laat een helder geluid horen. Dat mogen en moeten we naspreken. Als we zwijgen, laten we mensen in de steek. Mensen die zelf een homoseksuele gerichtheid hebben, en ook hun familieleden. Zwijgen, dat is funest voor het beeld van de kerk naar buiten. *Zwijgen mag niet langer.*

Met dank aan onze christelijke gereformeerde broeders voor hun goed onderbouwde, Bijbels gefundeerde rapport. Wij doen er onze winst mee.

(slot)

Kampen,

J. IJsselstein